

VORŠILKA PROKÚPEK – ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ S.R.O.

Ústavní soud České republiky
Joštova 8
602 00 Brno

V Praze dne 2.8.2019

Stěžovatel: **AKRO investiční společnost, a.s.**
IČ: 492 41 699
se sídlem Slunná 25, 162 00 Praha 6
Zastoupená: JUDr. Jiřím Voršilkou,
advokátem a společníkem ve společnosti,
Voršilka Prokúpek – advokátní kancelář s.r.o.,
se sídlem Opletalova 1535/4, 110 00 Praha 1

Další účastníci řízení:

1. **Obvodní soud pro Prahu 6**, se sídlem ul.28.pluku 1533/29b, 100 83 Praha 10
2. **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 2, 112 16 Praha 2
3. **Nejvyšší soud České republiky**, se sídlem Burešova 20, 657 37 Brno

Vedlejší účastník: **Česká republika – Ministerstvo financí**
Letenská 15, 1189 00 Praha 1
Zastoupený: Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
Rašínovo nábř. 42, 128 00 Praha 2

Ústavní stížnost směřující proti:

1. **Rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24.5.2018 č.j.. 8 C 445/2014-456**
2. **Rozsudku Městského soudu v Praze č.j: 30 Co 366/2018-524 ze dne 27.11.2018**
3. **Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.6.2019 č.j.. 29 Cdo 1297/2019-625**

uplatňovaná podle ustanovení § 72 odst. 1 písm. a) a odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb. o
Ústavním soudu (dále jen „ZÚS“) v platném znění

Elektronicky prostřednictvím datové schránky

Přílohy:

Plná moc pro právní zastoupení stěžovatele v řízení před Ústavním soudem
Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24.5.2018 č.j. 8 C 445/2014-456
Rozsudek Městského soudu v Praze č.j: 30 Co 366/2018-524 ze dne 27.11.2018
Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.6.2019 č.j.. 29 Cdo 1297/2019-625

Další přílohy vztahující se k projednávané věci:

Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 č.j.: 21 C 44/2000-215 ze dne 25.1.2005
Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22.11.2005 č.j: 35 Co 379,380//2005-324
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.1.2009 č.j: 25 Cdo 2193/2006/242
Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3.9.2009 č.j: 35 Cdo 379/2005-544
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j: 28 Cdo 349/2010-627 ze dne 7.12.2011
Rozsudek Městského soudu v Praze č.j: 35 Co 34/2012 ze dne 27.9.2012
Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j: 30 Cdo 493/2013 ze dne 25.6.2014
Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 25.4.2016 č.j: 8 C 445/2014-145 o zastavení řízení
Usnesení Městského soudu v Praze č.j: 30 Co 260/2016-170 ze dne 22.7.2016
Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 23.9.2016 č.j.: 8 C 445/2014-179 o přerušení řízení
Usnesení Městského soudu v Praze č.j: 30 Co 511/2016 – 202 ze dne 3.1.2017

I.

1. Stěžovatel je investiční společností, která obhospodařuje podílové fondy AKRO globální akciový fond, AKRO fond progresivních společností a AKRO balancovaný fond. Jedná se o bývalé C.S.Fondy, které byly v roce 1997 „vytunelovány“ neoprávněným odčerpáním majetku z účtu podílových fondů v celkové výši 1.236.284.000,- Kč, čímž byla způsobena škoda skupině cca 60.000 podílníků těchto podílových fondů (vlastníků majetku v podílových fondech), většinou drobných investorů – fyzických osob, kteří podílové listy těchto fondů získali v rámci kupónové privatizace.

2. Po převzetí obhospodařování poškozených C.S.Fondů vymáhá stěžovatel pro poškozené podílové fondy náhradu škody vůči osobám odpovědným za škodu způsobenou „vytunelováním“ těchto fondů. Jedním ze subjektů odpovědných za vznik škody na majetku podílových fondů je také Česká republika, jejíž orgány v důsledku neplnění svých úkolů umožnily vznik škody mimo jiné tím, že po nahlášení neobvyklé transakce nezabránily podezřelému obchodu a umožnily převod peněz do zahraničí. Stěžovatel proto od roku 2000 vymáhá vůči České republice náhradu škody pro poškozené podílové fondy z titulu odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup.

3. Spory o náhradu škody způsobené podílníkům C.S.Fondů mezi stěžovatelem a Českou republikou probíhaly po dobu 19 let bez toho, aby v postupu obecných soudů během řízení bylo možné nalézt jasný a předvídatelný závěr k očekávanému výsledku jejich rozhodování (opakovaně docházelo k vydávání a rušení soudních rozhodnutí), což stěžovatele a poškozené podílové fondy postavilo do situace naprosté právní nejistoty a v konečném důsledku vedlo k nucenému přenosu veškerých rizik spojených s uplatňováním nároku na náhradu škody z titulu odpovědnosti státu na stěžovatele (z důvodu úhrady vymáhané náhrady škody Českou republikou dle soudního rozhodnutí a následného zrušení tohoto pravomocného rozhodnutí v dovolacím řízení). Vzhledem k postavení stěžovatele jako investiční společnosti (subjekt regulovaný zákonem, podléhající dohledu České národní banky) a průběžně nezákonného rozhodování obecných soudů ve sporu o náhradu škody s Českou republikou tak nakonec vznikla situace, kdy poškozené podílové fondy jsou v důsledku neúspěchu stěžovatele v dlouhotrvajícím sporu s Českou republikou povinny vydat České republice nejen vymoženou náhradu škody (o kterou se vedl spor), ale k tomu navíc i veškerý ostatní majetek poškozených

podílových fondů, který se od roku 1997 podařilo pro poškozené podílníky vymoci od ostatních osob odpovědných za vznik škody. Poškození podílníci C.S.Fondů tak jsou znovu poškozeni v důsledku postupu České republiky a jejích orgánů a Česká republika se na úkor poškozených podílových fondů obohatí o 717.164.357,98,- Kč.

II.

4. Usnesením Nejvyššího soudu České republiky č.j: 28 Cdo 1297/2019-625 ze dne 4.6.2019, doručeném stěžovateli dne 18.6.2019, Nejvyšší soud odmítl dovolání stěžovatele proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j.: 30 Co 366/2018-524 ze dne 27.11.2018, jímž byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24.5.2018 č.j.. 8 C 445/2014, kterým bylo uloženo stěžovateli zaplatit vedlejšímu účastníku částku 2.080.447.226,12,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% od 1.9.2014 do zaplacení. Tato částka byla ze strany vedlejšího účastníka zaplacená na účet 3 poškozených podílových fondů dne 12.12.2012, a to na základě rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27.9.2012, č.j.: 35Co 34/2012, který byl rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 25.6.2014, č.j.: 30Cdo 493/2013-863 zrušen. Jediným důvodem, pro který stěžovatel neuspěl v následném sporu o vydání plnění poskytnutého na základě později zrušeného rozsudku, byl závěr obecných soudů, ke kterému nakonec dospěly po 19 letech probíhajícího řízení, že právo podílových fondů (bývalých CS fondů) na náhradu škody vůči státu bylo ve skutečnosti promlčeno. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 18.6.2016, takže lhůta k podání ústavní stížnosti je zachována.

5. Proti tomuto usnesení Nejvyššího soudu České republiky, a dále proti pravomocnému rozhodnutí Městského soudu ze dne 27.11.2018 č.j: 30 Co 366/2018-524 a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24.5.2018 č.j.. 8 C 445/2014-456, podává tímto stěžovatel

ú s t a v n í s t í ž n o s t,

když tvrdí, že postupem obecných soudů:

- A.** bylo porušeno ústavní právo na spravedlivý proces,
- neboť nebyl proveden podstatný důkaz výsledkem bývalého předsedy představenstva stěžovatele Ing. Víta Vařeky,
  - byl zásadním způsobem porušen princip rychlosti a hospodárnosti řízení a v důsledku tohoto porušení narostly úroky z prodlení na částku 717.164.357,98,- Kč,
  - vydaná rozhodnutí jsou v extrémním rozporu s požadavky věcně příslušného a rozumného vypořádání posuzovaného právního vztahu a v rozporu s obecně sdílenými zásadami spravedlnosti (tzv. přepjatý formalismus), neboť vytvořily stav, kdy stát jako osoba spoluodpovědná za škodu v důsledku promlčení svého závazku nejenže neposkytne žádnou náhradu škody, ale navíc obdrží od podílových fondů úroky z prodlení ve výši 717.164.357,- Kč,
  - v případě usnesení dovolacího soudu byla jedna z klíčových právních otázek posuzována podle neplatného právního předpisu (tj. podle zák. č. 40/1964 Sb. – SOZ namísto zák. č. 89/2012 Sb. – NOZ)
- B.** bylo porušeno ústavně zaručené právo vlastnit majetek garantované ustanovení § 11 odst. 1 LZPS, když napadené rozhodnutí ve svých důsledcích připravuje podílníky podílových fondů o veškerý jejich majetek uložený v podílových fondech, neboť v důsledku nesprávného právního posouzení otázek spojených s promlčením, dále otázek výkonu práva v rozporu s dobrými mravy, ukládá stěžovateli zaplatit státu z majetku poškozených podílových fondů plnění poskytnuté podílovým fondům jako náhrada škody za nesprávný úřední postup státu spolu s úroky z prodlení ve výši 717.164.357,98,- Kč. Podílové fondy tak přijdou nejenom o

náhradu škody od státu, ale i o veškerý další majetek, přičemž tento stav je vyvolán nesprávným rozhodováním státu při uplatňování veřejné moci. Tím rozhodnutí zásadním způsobem zasahuje do ústavně zaručeného práva podílových fondů vlastnit majetek.

C. bylo porušeno ústavně zaručené právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem státního orgánu dle článku 36 odst. 3 LZPS, když napadená rozhodnutí v důsledku nesprávného posouzení otázky promlčení uložila stěžovateli povinnost vrátit plnění poskytnuté podílovým fondům jako náhrada škody za nesprávný úřední postup státu a podílové fondy tak žádnou náhradu škody za chybný postup státu nemají obdržet.

III.

Rekapitulace případu

6. Dne 7. – 10. března 1997 došlo v důsledku jednání třetích osob k neoprávněnému odčerpání majetku podílových fondů v té době spravovaných CS Fond investiční společnosti, a.s. Na základě fingovaných transakcí třetích osob a v důsledku nečinnosti státu, který nezabránil podezřelému obchodu, byla z účtu dotčených podílových fondů převedena částka 1.233.274.143,- Kč do zahraničí, kde nenávratně zmizela.

7. Ministerstvo financí ČR, které v té době vykonávalo dohled nad investičními společnostmi, rozhodlo dne 1.7.1997 o převodu správy podílových fondů na stěžovatele, na kterého tak stát přenesl povinnost v komplikovaných právních řízeních vymáhat náhradu škody pro poškozené podílové fondy.

8. Stěžovatel podal dne 29.2.2000 žalobu na náhradu škody ve výši 1.114.275.017,- Kč vůči České republice – Ministerstvu spravedlnosti (z důvodu nesprávného úředního postupu notáře při výkonu veřejné moci podle zákona č.358/1992 Sb.) a následně 11.8.2003 pro tutéž škodu rozšířil žalobu i proti České republice - Ministerstvu financí s tím, že škoda vznikla rovněž nesprávným postupem Ministerstva financí – Finančně analytického útvaru (dále také FAU MF ČR), který v rozporu s § 10 odst. 2 zák. č. 61/1996 Sb., nepodal trestní oznámení a nezabránil podezřelému obchodu, ač tak byl povinen učinit. Vůči nároku stěžovatele na náhradu škody vedlejší účastník od samého počátku uplatňoval námitku promlčení a od počátku tvrdil, že postup FAU MF ČR spočívající v rozhodnutí, že nebude podávat trestní oznámení, byl správný.

9. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25.1.2005, č.j.: 21C 44/2000-218 soud uložil České republice zaplatit žalobci částku 1.114.275.017,- Kč s 18% úrokem od 6.3.1997 do zaplacení, když shledal nesprávný úřední postup, jak na straně Ministerstva financí, tak i Ministerstva spravedlnosti. Námitku promlčení odmítl s tím, že žaloba byla podána dne 29.2.2000, čímž došlo ke stavění běhu promlčecí lhůty jak ve vztahu k Ministerstvu spravedlnosti, tak i ve vztahu k Ministerstvu financí. Zároveň dospěl k závěru, že teprve z obžaloby se stěžovatel dozvěděl skutečnosti, ze kterých mohl dovodit odpovědnost České republiky z důvodu nesprávného úředního postupu Ministerstva financí.

10. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22.11.2005, č.j.: 35Co 379,380/2005-324 odvolací soud k odvolání žalovaného změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl, když dovodil, že žalobkyně není aktivně legitimována k vymáhání předmětné pohledávky, *aniž by se zabýval námitkou promlčení.*

11. Rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 27.2.2007 č.j.: 6 To 20/2006, který nabyl právní moci dne 27.2.2007 byli nakonec po deseti letech za „vytunelování“ CS fondů odsouzeny čtyři osoby, když soud v trestním řízení shledal, že se dopustily trestného činu podvodu.

12. Rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.1.2009, sp. zn.: 25Cdo 2193/2006 dovolací soud rozsudek Městského soudu v Praze z 22.11.2005 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, když shledal, že žalobce je ve věci aktivně legitimován. *Námitkou promlčení se nezabýval.*

13. Rozsudkem ze dne 3.9.2009, č.j.: 35Co 379/2005-544 Městský soud v Praze jako soud odvolací změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl, když dospěl k závěru, že dosud žalobci nevznikla škoda, a zároveň neshledal nesprávný úřední postup na straně Ministerstva financí. Zamítl tak žalobu pro předčasnost s odůvodněním, že stát odpovídá za škodu až po té, co bude zřejmé, že náhradu škody již nelze vymoci od jiných subjektů (přímých pachatelů). *Námitkou promlčení se opět nezabýval.*

14. Rozsudkem ze dne 7.12.2011, sp. zn.: 28Cdo 349/2010 Nejvyšší soud opětovně zrušil shora uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, když dospěl k závěru, že škoda žalobci vznikla (tj. žaloba není předčasná) a nepodání trestního oznámení zakládá nesprávný úřední postup, pokud Finančně analytický útvar Ministerstva financí měl relevantní informace zakládající podezření z trestného činu. *Námitkou promlčení se nezabýval.*

15. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27.9.2012, č.j.: 35Co 34/2012 uložil Městský soud v Praze, jako soud odvolací, žalované České republice – Ministerstvu financí zaplatit žalobci částku 1.043.891.167,- Kč s 10% úrokem z prodlení od 5.4.2003 do zaplacení, a to do 3 měsíců od právní moci rozsudku. Dospěl k závěru, že žalovaná Česká republika – Ministerstvo financí odpovídá společně a nerozdílně za škodu, která žalobci vznikla „vytunelováním“ CS fondů. Námitku promlčení ve vztahu k odpovědnosti za nesprávný úřední postup Ministerstva financí odmítl s tím, že žaloba byla podána již v březnu 2000, čímž došlo ke stavění promlčecí lhůty jak ve vztahu k odpovědnosti za nesprávný úřední postup notáře, tak i ve vztahu k odpovědnosti za nesprávný úřední postup Ministerstva financí.

16. Na základě výše uvedeného rozsudku Česká republika dne 11.12.2012 zaplatila podílovým fondům spravovaným stěžovatelem celkem částku 2.080.447.226,- Kč, sestávající z jistiny 1.043.891.177,- Kč a zbyvající částku tvořilo příslušenství – 10% úrok z prodlení od 5.4.2003. Na přijaté prostředky byl stěžovatelem z podnětu České národní banky následně zaveden zvláštní režim, kdy nemohly být rozděleny podílníkům, a stát prostřednictvím České národní banky vykonávající dohled v oblasti kolektivního investování uplatňoval vůči stěžovateli a depozitáři podílových fondů požadavky na zvýšený (denní) dohled nad předmětnými prostředky, včetně stanovení omezení pro jejich obhospodařování ze strany stěžovatele (převedení přijaté náhrady škody do rezervy na případnou budoucí úhradu závazku vůči ČR a možnost uložení pouze do bezpečných a vysoce likvidních finančních nástrojů).

17. Po zaplacení náhrady škody Nejvyšší soud k dovolání vedlejšího účastníka rozsudkem ze dne 25.6.2014, č.j.: 30Cdo 493/2013-863 rozsudek Městského soudu v Praze opětovně (již potřetí) zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Městskému soudu v Praze uložil, aby znovu posoudil otázku promlčení, dělené odpovědnosti, nesprávného úředního postupu, příčinné souvislosti a úroků z prodlení. V otázce promlčení neakceptoval názor odvolacího soudu, že ke stavění promlčecí lhůty ve vztahu k Ministerstvu financí došlo již podáním žaloby proti Ministerstvu spravedlnosti, neboť rozšíření žaloby vůči Ministerstvu financí vychází z jiného skutkového děje. Odvolacímu soudu uložil, aby se zabýval otázkou, kdy se stěžovatel dozvěděl rozhodné skutečnosti zakládající odpovědnost státu za nesprávný úřední postup Ministerstva financí.

18. Po zrušení rozsudku stěžovatel dlouze vyhodnocoval další postup. Ocítl se v situaci, že na základě zrušeného rozsudku již byla přisouzená částka na účty poškozených podílových fondů zaplacená¹ a byl přesvědčen, že z hlediska hmotného práva je plnění po právu, tj. že bylo poskytnuto na existující právo podílových fondů na náhradu škody. Těsně před zrušením rozsudku vydal velký senát Nejvyššího soudu sjednocující judikaturu – rozsudek 31Cdo 3309/2011 ze dne 23.4.2014, ve kterém přijal závěr, že plnění na hmotněprávní závazek, byť na základě později zrušeného rozsudku, nepředstavuje bezdůvodné obohacení a způsobuje zánik závazku. Původní žalobce tak již nemůže pokračovat ve sporu, neboť by se domáhal

---

¹ Plnění bylo poskytnuto třemi platbami přímo na účty poškozených podílových fondů

opětovného zaplacení částky, kterou již dostal zaplacenou, a taková žaloba by musela být zamítnuta. Spor se tak přesouvá do jiného řízení, konkrétně do řízení o vydání bezdůvodného obohacení. Na předmětné rozhodnutí velkého senátu potom navázala řada dalších rozhodnutí Nejvyššího soudu, ve kterém dovolací soud podpořil zamítnutí žaloby z důvodu zaplacení v těch případech, kdy žalobce pokračoval v původním sporu i po zaplacení.

19. S ohledem na existující judikaturu (zejména výše citovaný rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu) stěžovatel přijal závěr, že zaplacením (byť na základě později zrušeného rozsudku) zaniklo právo poškozených podílových fondů na náhradu škody vůči státu z důvodu splnění závazku. Jednou zaniklé právo se vrácením plnění neobnovuje. Stěžovatel proto plnění vrátit nemůže, zvláště pokud plnění nebylo poskytnuto jemu, ale přímo na účty podílových fondů. Toto stanovisko bylo vedlejšímu účastníku sděleno, zároveň mu bylo nabídnuto, že přijaté plnění ponecháme na zvláštním účtu do ukončení sporu o vydání bezdůvodného obohacení, což bylo z jeho strany odmítnuto. Nadále platil zvláštní režim pro nakládání se spornými prostředky přijatými na náhradu škody (viz bod 16).

20. Žalobou podanou dne 8.12.2014 se vedlejší účastník domáhal po stěžovateli zaplacení částky 2.080.447.226,12,- Kč s tím, že tuto částku zaplatil žalovanému na základě později zrušeného rozsudku Městského soudu v Praze dne 27.9.2012 č.j: 35 Co 34/2012-761 s tím, že rozsudek, na jehož základě plnil, byl rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 25.6.2014 č.j: 30 Cdo 493/2013-863 zrušen, a plnění se tak stalo bezdůvodným obohacením.

21. Stěžovatel v řízení před obecnými soudy navrhoval zamítnutí žaloby s poukazem na to, že plnění přijal pro podílové fondy na náhradu škody, která jim vznikla nesprávným úředním postupem Ministerstva financí České republiky - Finančně analytického útvaru, který v souvislosti s vytunelováním CS Fondů v březnu 1997 nepodal trestní oznámení, podle § 10 odst. 2 zákona č. 61/1996 Sb. Stěžovatel v této souvislosti argumentoval judikaturou Nejvyššího soudu, která byla sjednocena rozsudkem Velkého senátu 31 Cdo 3309/2011 (viz bod 18).

22. Řízení před Obvodním soudem pro Prahu 6 trvalo téměř 4 roky a bylo zdržováno i účelovými návrhy na straně vedlejšího účastníka, kdy řízení se například zdrželo o více než 6 měsíců z důvodu návrhu vedlejšího účastníka na přerušování řízení, jemuž soud I. stupně nakonec vyhověl.

23. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 č.j.: 8 C 445/2014-456 ze dne 24.5.2018 bylo žalobě vedlejšího účastníka v plném rozsahu vyhověno a stěžovateli uloženo zaplatit částku 2.080.171.231,12,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% od 1.9.2014 do zaplacení s tím, že případné právo na náhradu škody stěžovatele vůči vedlejšímu účastníkovi se promlčelo, když soud I. stupně dospěl k závěru, že stěžovatel již v roce 1999 věděl rozhodné skutečnosti, které mu umožňovaly podat žalobu na náhradu škody, tj. věděl, že mu škoda vznikla a že za ni odpovídá Česká republika z důvodu nesprávného úředního postupu Ministerstva financí. Odmítl argumentaci, že v tomto stádiu řízení již nelze přihlídnout k námitce promlčení², jakož i argumentaci, že právo na náhradu škody se stěžovateli nepromlčelo. Nezabýval se námitkou stěžovatele, že pokud by se právo na náhradu škody promlčelo, bylo by uplatnění námitky promlčení v rozporu s dobrými mravy. Z důvodu nadbytečnosti zamítl návrh žalobce na výslech Ing. Víta Vařeky, který v rozhodné době byl předsedou představenstva a měl mít dle závěrů soudu k dispozici rozhodující informace o vzniku škody. Ing. Vít Vařeka se měl dle návrhu stěžovatele vyjádřit k tomu, zda věděl či nevěděl skutečnosti rozhodné pro podání žaloby a měl být klíčovým důkazem žalovaného ke zpochybnění a vyvrácení závěrů soudu o znalosti žalovaného ohledně informací relevantních k podání žaloby vůči vedlejšímu účastníkovi.

---

² Zde je třeba uvést, že soud rovněž v této otázce neměl jasno, když při prvním jednání ve věci dne 27.6.2017 sdělil předběžný právní názor, že k promlčení přihlížet nebude. Teprve při jednání dne 20.2.2018 sdělil účastníkům, že původní právní názor přehodnotil a k promlčení přihlížet bude.

24. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27.11.2018 č.j: 30 Co 366/2018-524 byl rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 jako soudu prvního stupně potvrzen s tím, že právo na náhradu škody se žalobci promlčelo, výslech Ing. Víta Vařeky v této souvislosti rovněž odvolací soud považoval za nadbytečný. Odvolací soud uznal, že soud prvního stupně se nezabýval otázkou případného rozporu námitky promlčení s dobrými mravy, nicméně nepovažoval tuto skutečnost za vadu rozsudku, která by jej měla činit nepřezkoumatelným, a sám dospěl k závěru, že námitka promlčení v rozporu s dobrými mravy není. K obsáhlé argumentaci stěžovatele týkající se rozporu s dobrými mravy v případě požadavku na zaplacení úroku z prodlení uvedl, že právo na úroky z prodlení vyplývá ze zákona a neshledal důvody pro odepření tohoto práva stěžovateli.

25. Na základě výše uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze stěžovatel částku celkem 2.080.447.226,12,- Kč vedlejšímu účastníkovi vrátil (vrácení proběhlo třemi platbami z účtu jednotlivých poškozených podílových fondů). Pokud jde o úroky z prodlení, jde o částku 717.164.357,98,- Kč, kterou nyní vedlejší účastník vymáhá v exekučním řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 6 vedeném pod sp. zn. 34 EXE 384/2019. V případě vymožení této částky podílové fondy přijdou o veškerý svůj majetek.

26. Usnesením Nejvyššího soudu č.j: 28 Cdo 1297/2019-625 bylo dovolání stěžovatele odmítnuto, když dovolací soud potvrdil závěry obecných soudů, že právo stěžovatele na náhradu škody ve vztahu k vedlejšímu účastníkovi se promlčelo a k promlčení je třeba přihlédnout. K námitce týkající se rozporu námitky promlčení s dobrými mravy uvedl, že ve stádiu dovolacího řízení lze k rozporu s dobrými mravy přihlédnout jenom ze zcela výjimečných důvodů, které v konkrétní věci neshledal. Pokud jde o námitku, že nebyl vyslechnut Ing. Vít Vařeka jako předseda představenstva stěžovatele, poukázal na skutečnost, že se může jednat o procesní vadu, ke které však nemůže přihlédnout. K obsáhlé argumentaci stěžovatele týkající přiznání úroku z prodlení z hlediska rozporu s dobrými mravy, dovolací soud pouze uvedl, že neshledal dostatečně intenzivní důvody k tomu, aby právo na úrok z prodlení nebylo žalobci přiznáno.

IV.

Porušení ústavně zaručených práv

A. Porušení práva na spravedlivý proces

27. Právo na spravedlivý proces je garantováno Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen Úmluva). Podle čl. 6 Úmluvy, každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoliv trestního obvinění proti němu. Uvedené právo je dále rozvedeno v čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“), podle něhož každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Podle čl. 36 odst. 3 LZPS, každý má právo na náhradu škody způsobenou nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. Právo na spravedlivý proces tak v sobě zahrnuje právo na nestranné, rychlé a zejména spravedlivé projednání záležitosti ze strany obecných soudů. Toto právo bylo postupem obecných soudů v konkrétní věci na úkor stěžovatele a jím spravovaných dotčených podílových fondů porušeno.

Neprovedení výslehu bývalého předsedy představenstva Ing. Víta Vařeky.

28. Obecné soudy řešily otázku, zda právo na náhradu škody bylo či nebylo k 11.8.2003 promlčeno. V tomto směru soudy řešily otázku, zda stěžovatel před 11.8.2000 věděl či nevěděl o skutečnostech zakládajících právo na náhradu škody způsobenou nesprávným úředním

postupem. Bylo proto podstatné, co konkrétně vědělo představenstvo stěžovatele. Vedlejší účastník svoji argumentaci postavil na tom, že rozhodné skutečnosti věděl tehdejší předseda představenstva stěžovatele ing. Vít Vařeka, neboť

- a) před 11.8.2000 nahlížel do spisu Policie České republiky ve věci trestního stíhání přímých pachatelů trestné činnosti a
- b) v řízení vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové proti dalšímu z odpovědných osob – Plzeňské bance a.s., bylo ze strany tehdejšího právního zástupce stěžovatele v jednom z písemných vyjádření jako reakce na obranu Plzeňské banky a.s. mimo jiné argumentováno tím, že ze strany Finančně analytického útvaru Ministerstva financí České republiky došlo k porušení povinnosti.

S ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu č.j: 25 Cdo 2168/2015 ze dne 25.5.2016, že znalost rozhodných skutečností musí být prokázána přímo poškozenému, a nikoliv jeho právnímu zástupci, bylo při posouzení věci důležité, co konkrétně věděl předseda představenstva (nikoliv tehdejší právní zástupce ve sporu stěžovatele s Plzeňskou bankou a.s). V této souvislosti stěžovatel navrhl při jednání dne 24.5.2018 přímo výslech bývalého předsedy představenstva Ing. Víta Vařeky, aby se vyjádřil kdy se konkrétně o rozhodných skutečnostech dozvěděl. Návrh na provedení tohoto důkazu byl však soudem I. stupně zamítnut, a to s velmi stručným odůvodněním, že soud považuje důkaz za nadbytečný. Na jedné straně tak byly soudem, nad rámec koncentrace řízení dle § 118b odst. 1 o.s.ř., připuštěny důkazní návrhy vedlejšího účastníka, kdy se Ing. Vařeka jako předseda představenstva stěžovatele měl dozvědět o rozhodných skutečnostech významných pro nově tvrzenou námitku promlčení, na straně druhé klíčový důkaz stěžovatele – výslech ing. Víta Vařeky, kterým stěžovatel hodlal vyvracet tvrzení a důkazy vedlejšího účastníka a závěry soudu, proveden nebyl s tvrzením o nadbytečnosti provedení takového důkazu.

29. Odvolací soud k argumentaci stěžovatele v odvolání pouze uvedl, že by výslech Ing. Víta Vařeky nemohl nic změnit na učiněných skutkových zjištěních (tj. nikoliv proto, že by se nevztahoval k věci). Přitom si vypomohl formulací „...lze stěžít předpokládat, že by se žalovaná po té, co do řízení³ vstoupila namísto původního účastníka, s obsahem žaloby neseznámila“ (odst. 41 rozsudku). Obecné soudy tak dopředu předjímalý obsah důkazu, aniž by jej provedly. Ing Vít Vařeka mohl v rozhodné době předpokládat, že k porušení povinností ze strany Finančně analytického útvaru Ministerstva financí nedošlo, mohl prostě důvěřovat ve správnost rozhodnutí státního orgánu. Nemusel znát složitou právní argumentaci ve vedlejším sporu stěžovatele s Plzeňskou bankou, včetně vedlejší linie týkající se Finančně analytického útvaru Ministerstva financí, nemusel se seznámit do všech podrobností se žalobou vůči Plzeňské bance, a.s. a při nahlížení do spisu Policie České republiky se nemusel seznámit s relevantními skutečnostmi týkajícími se odpovědnosti vedlejšího účastníka za škodu, když navíc tato otázka předmětem trestního řízení vůbec nebyla. Výpověď bývalého předsedy představenstva Ing. Víta Vařeky by tak zcela jistě byla podstatná a způsobilá změnit skutkový závěr obecných soudů o znalosti rozhodných skutečností před 11.8.2000. Objektivita navrhovaného důkazu je dána i tím, že ing. Vít Vařeka již více než 10 let není v představenstvu stěžovatele.

30. Dovolací soud argumentaci stěžovatele namítající neprovedení klíčového výslechu Ing. Víta Vařeky rovněž odmítl s poukazem na to, že v dovolacím řízení již nelze k eventuálním procesním vadám přihlížet.

31. Skutečností však je, že výslech Ing. Víta Vařeky byl v konkrétní věci výsledkem podstatným a zcela jistě vztahujícím se k věci, a k návrhu stěžovatele nebyl proveden. Soudy nemohou dopředu předjímat, jaká zjištění bude možné z důkazu učinit, dokud jej neprovedou. Pokud se důkaz k projednávané věci vztahuje (*v tomto případě je vztah důkazu k věci*

---

³ Rozumí se řízení vedené u Krajského soudu v Hradci Králové 39 Cm 221/1997 proti Plzeňské bance a Umana s.r.o

nepochybný, neboť právě na znalosti ing. Víta Vařeky postavily obecné soudy závěr o tom, že stěžovatel znal rozhodné skutečnosti před 11.8.2000) a soud z něho může čerpat informace důležité pro rozhodnutí, jsou soudy povinny takový důkaz provést a teprve následně jej hodnotit. Tento postup obecné soudy nedodržely, neprovedení tohoto důkazu ani řádně neodůvodnily, čímž porušily zásadu nestrannosti soudního řízení, neboť výrazným způsobem znevýhodnily stěžovatele oproti vedlejšímu účastníku, když jím navržený klíčový důkaz nebyl proveden. Oproti tomu všechny důkazy navržené vedlejším účastníkem vztahující se k otázce promlčení provedeny byly, a navíc si soud prvního stupně v odůvodnění rozhodnutí vypomohl důkazem, který nikdo nenavrhl (protokol z jednání u Krajského soudu v Hradci Králové, sp. zn. 39 Cm 221/1997 ze dne 1.11.1999), a který při jednání ani nečetl. Tím došlo k porušení práva na spravedlivý proces.

Porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě

32. V této otázce došlo k porušení práva na spravedlivý proces zcela jednoznačně. Spor stěžovatele s vedlejším účastníkem je veden od roku 2003. Od samého počátku se vedlejší účastník bránil námitkou promlčení. Pokud právo bylo skutečně promlčeno, soudy měly bez zbytečného odkladu žalobu zamítnout přednostně z důvodu promlčení. Tak se ovšem nestalo. Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 25.1.2005, č.j.: 21C 44/2000-218 žalobě vyhověl a dovedil, že právo promlčeno nebylo. Následně ve věci rozhodoval dvakrát Městský soud v Praze a dvakrát Nejvyšší soud a otázkou promlčení se vůbec nezabývaly.

33. Po opětovném zrušení rozsudku dovolacím soudem Městský soud v Praze žalobě rozsudkem ze dne 27.9.2012 č.j: 35 Co 34/2012-761 vyhověl s tím, že právo promlčeno nebylo, protože došlo ke stavění promlčecí doby podáním žaloby vůči České republice Ministerstvu spravedlnosti. Vedlejší účastník po té přisouzenou částku podílovým fondům uhradil. Následně byl rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.6.2014, č.j.:30Cdo 493/2013-863 citovaný rozsudek Městského soudu v Praze opětovně zrušen s tím, že se soudy mají znovu zabývat otázkou promlčení. Porušení práva na spravedlivý proces lze spatřovat i v tom, že otázkou promlčení se obecné soudy měly zabývat a správně vyhodnotit podstatně dříve, než po třetím zrušení rozsudku odvolacího soudu. Skutečnost, že se touto otázkou dostatečně a řádně nezabývaly, způsobila, že na stěžovatele bylo přesunuto riziko úroku z prodlení v případě neúspěchu ve sporu, což by se v případech žalob na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem stát rozhodně nemělo.

34. Po podání žaloby na vydání bezdůvodného obohacení ze strany vedlejšího účastníka (žaloba podána dne 11.12.2014) stěžovatel usiloval o rychlé projednání věci, opakovaně urgoval Obvodní soud pro Prahu 6 a poukazoval na to, že právě s ohledem na riziko úroku z prodlení je na místě věc projednat co nejrychleji. Pokud nárok na náhradu škody byl skutečně promlčen, soudu nebránilo nic v tom, aby ve věci rozhodl rychle. Na místo toho prvé ústní jednání před soudem I stupně po neúspěšném přerušení a zastavení řízení proběhlo až po třech letech po podání žaloby, následně soud I. stupně prováděl dokazování ve věci důvodnosti nároku na náhradu škody, až nakonec po kompletním přehodnocení právního názoru, sděleného účastníkům řízení při prvním jednání ve věci, dospěl soud k závěru, že bude přihlížet k námitce promlčení, a žalobě v celém rozsahu vyhověl, včetně úroku z prodlení, aniž by přihlédl k tomu, že řízení trvalo zcela zjevně zbytečně dlouho.

35. Porušením práva stěžovatele na vydání rozhodnutí v přiměřené době došlo ke zbytečnému nárůstu úroků z prodlení a i z tohoto důvodu je přiznání takových úroků z prodlení v rozporu s dobrými mravy. Obecné soudy se k stěžovatelem namítané otázce průtahů na straně státu ve vztahu ke zcela zbytečnému nárůstu úroků z prodlení ve svých rozhodnutích vůbec nevyjádřily.

Porušení ústavně zaručeného práva na spravedlivé a řádně odůvodněné rozhodnutí

36. V rámci práva na spravedlivý proces mají účastníci právo na spravedlivé uspořádání jejich právního vztahu. Ústavní soud mnohokrát ve svých rozhodnutích konstatoval, že rozhodnutí obecných soudů nemůže být v rozporu s principem spravedlnosti, tj. rozhodnutí nemůže být v rozporu s požadavkem věcně příslušného a rozumného vypořádání posuzovaného právního vztahu a v rozporu s obecně sdílenými zásadami spravedlnosti – tzv. přepjatý formalismus. Soudy musí za všech okolností hledat spravedlivé řešení. V konkrétním případě se tak nestalo. Je zřejmé, že stát v roce 1997 neochránil majetek podílových fondů, když nepodal trestní oznámení, ač jej podle zákona podat měl. Stát by proto měl nést důsledky tohoto svého pochybení. Namísto toho vedlejší účastník složitými právními konstrukcemi usiluje o úplné vyvinění z této své odpovědnosti za každou cenu, aniž by vzal na sebe alespoň část viny za hrubou chybu Finančně analytického útvaru Ministerstva financí. Navíc bez jakékoliv sebereflexe trvá na tom, že nečinnost Finančně analytického útvaru Ministerstva financí byla správná a vede exekuci na majetek podílových fondů s cílem připravit poškozené podílňíky o jejich majetek. Rozumnému uspořádání právního vztahu možná neodpovídá, pokud by podílové fondy jako náhradu škody s příslušenstvím obdržely celou částku 2.080.447.226,12,- Kč. Rozumnému uspořádání právního vztahu však rozhodně neodpovídá, pokud fondy neobdrží od státu žádnou náhradu škody (s poukazem na jednání investiční společnosti, které podílové fondy nemohly ovlivnit) a dokonce jim bude uložena povinnost zaplatit škůdci extrémně vysoké úroky z prodlení, když samotný vznik těchto úroků byl primárně zapříčiněn nesprávným rozhodnutím soudu a výše těchto úroků byla z velké části způsobena průtahy na straně Obvodního soudu pro Prahu 6 (tj. rovněž na straně státu). Rozhodnutí je tak zjevně nevyvážené a neodpovídá požadavkům na spravedlivé rozhodnutí, které Ústavní soud mnohokrát ve svých předchozích rozhodnutích vyslovil (např. Nález II. ÚS 3168/09⁴, I ÚS 2216/09, II ÚS 76/17, I ÚS 2216/09, IV ÚS 2842/10 atd.).

37. V rozporu s požadavkem na spravedlivé a řádně odůvodněné rozhodnutí je i způsob, jakým se soudy vypořádaly s argumentací stěžovatele, že státem uplatňovaná námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Soud I.stupně se touto námitkou nezabýval vůbec, odvolací soud pouze formálně a dovolací soud argumentaci odmítl s tím, že v dovolacím řízení již zpravidla nelze otázku dobrých mravů přezkoumávat. O argumentaci stěžovatele, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy, tak prakticky bylo rozhodnuto odvolacím soudem v jednom stupni se stručným odůvodněním, že stěžovateli nic nebránilo, aby žalobu podal dříve, že podíl vedlejšího účastníka na škodě je ve srovnání s ostatními škůdci minimální, a že se podařilo do podílových fondů vrátit 1,256 miliardy Kč. Tuto argumentaci nelze přijmout. Stěžovatel si nemohl dovolit podat žalobu vůči Ministerstvu financí, které vykonávalo dohled nad investičními společnostmi, pouze na základě spekulací, tj. bez reálných faktů. Samotné podílové fondy, které jsou promlčením dotčeny, žalobu pro nedostatek právní subjektivity podat nemohly. Podíl státu na vzniklé škodě není ve vztahu k otázce, zda námitka promlčení je

---

⁴Např. v nálezu ze dne 5. srpna 2010 sp. zn. II. ÚS 3168/09 v bodu 17 zdůraznil: "Princip předvídatelnosti práva, jakožto důležitý atribut právního státu, podstatným způsobem souvisí s principem právní jistoty a je nezbytným předpokladem obecné důvěry občanů v právo." V bodu 20 pak připomenul: "Ústavní soud ve své konstantní judikatuře již mnohokrát prokázal, že netoleruje orgánům veřejné moci a především obecným soudům formalistický postup, který používá sofistikované odůvodňování k prosazení zřejmé nespravedlnosti. Zdůraznil přitom mj., že obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku a že povinnost soudů nalézat právo neznamená pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákoněm textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad."

či není v rozporu s dobrými mravy relevantní a nemůže být důvodem pro odmítnutí námítky stěžovatele o rozporu námítky promlčení s dobrými mravy. Stejně tak skutkový závěr odvolacího soudu, že se podařilo vrátit do fondů 1,256 miliardy Kč není relevantní, když navíc jde o závěr nepravdivý, neboť vrátit se podařilo 122.000.000,- Kč ze zahraničí a 650.000.000,- Kč postoupením pohledávky za Plzeňskou bankou. O tyto prostředky mají být podílové fondy připraveny rozhodováním soudů. Obecné soudy tak pominuly podstatnou část argumentace stěžovatele o nemravnosti uplatňované námítky promlčení v konkrétním případě a nedostály tak své povinnosti dosáhnout takového vypořádání právního vztahu mezi účastníky, které bude v souladu s ideou spravedlnosti.

38. Obdobně je v rozporu s požadavkem na spravedlivé a rádně odůvodněné rozhodnutí i závěr soudu, že požadavek na zaplacení úroků z prodlení není v konkrétním případě v rozporu s dobrými mravy. Nelze akceptovat úvahu odvolacího soudu, že stěžovatel mohl plnění na výzvu vedlejšího účastníka vrátit. Obecné soudy zcela pominuly, že stěžovatel vycházel ze sjednocené judikatury dovolacího soudu dané rozhodnutím velkého senátu Nejvyššího soudu 31Cdo 3309/2011 ze dne 23.4.2014, které přijalo závěr, že je-li na základě později zrušeného rozhodnutí plněno na existující závazek, nejde o bezdůvodné obohacení a nelze pokračovat v původním sporu, neboť závazek byl zaplacen a zanikl. Spor se tak přesouvá do jiného řízení o vydání bezdůvodného obohacení. Protože stěžovatel byl přesvědčen, že plnění obdržel po právu, musel podstoupit toto nové řízení. Na poškozené podílové fondy tak bylo přeneseno riziko úroků z prodlení v důsledku postupu soudů.

39. Lze těžko předjímat, jak by se spor vyvíjel, pokud by stěžovatel plnění vrátil. Pokud by se vycházelo z rozhodnutí velkého senátu, potom by vrácení plnění nevedlo k obnovení jednou zaniklého závazku na náhradu škody. Stěžovatel by tak dost dobře nemohl požadovat po vedlejším účastníku náhradu škody, ale musel by se domáhat zaplacení bezdůvodného obohacení s argumentací, že vrátil plnění, které vrátit neměl. Tato žaloba by však reálně mohla být zamítnuta s poukazem na § 2997 odst. 1 věta druhá obč. zák., podle něhož právo na vrácení plnění nemá ten, kdo jiného obohatil s vědomím, že k tomu není povinen. Navíc by stěžovatel vracel plnění, které nebylo poskytnuto jemu, ale na účty jím spravovaných podílových fondů. Jiná situace nastává v případě, že povinnost k plnění bude stěžovateli uložena rozhodnutím soudu, což se v daném případě v důsledku napadených rozhodnutí stalo a stěžovatel po té plnění na jistinu vrátil. Stěžovatel tak v důsledku postupu soudů byl nucen řešit mimořádně komplikované právní otázky a postupoval v dobré víře, že jedná v zájmu poškozených podílových fondů. Za jednání stěžovatele jsou však rozhodováním soudů v této věci postihovány podílové fondy, jež nemohly postup stěžovatele ovlivnit.

40. Jistě není správně, pokud je rozhodnutí soudu zrušeno v důsledku mimořádného opravného prostředku. Pokud se tak ale v jednom řízení stane třikrát, tak by se to v dalších rozhodnutích soudů mělo promítnout a mělo by být (zvláště v řízení proti státu) přihlédnuto, že se stěžovatel ne svoji vinou dostal do mimořádně obtížné situace a neměl by nést extrémní důsledky soudního sporu. Zvláště to platí v situaci, kdy v řízení proti státu bylo na stěžovatele v důsledku rozhodování rovněž státu (prostřednictvím soudů) přeneseno riziko úroků z prodlení a kdy předmětem sporu je plnění náležející nikoliv stěžovateli, ale podílovým fondům. Rozhodnutí obecných soudů zcela odhlíží od jednotlivých investorů, které jsou postupem státu znovu poškozeni a zakládá nové potenciální spory – nyní žaloby jednotlivých podílníků za to, že stát neochránil jejich majetek.

Posouzení věci dovolacím soudem podle neplatného právního předpisu

41. Dovolací soud řešil otázku, podle jakého právního předpisu má být řešena otázka vrácení bezdůvodného obohacení po zrušení pravomocného rozhodnutí, na které bylo plněno, a dospěl k závěru, že bylo-li později zrušené rozhodnutí ve věci vydáno do 31.12.2013, řídí se eventuální závazek k vrácení bezdůvodného obohacení právní úpravou účinnou do konce roku

2013 (tj. právní úpravou platnou v den vydání rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, a nikoliv v den zrušení rozhodnutí). Posouzení povinnosti vrátit plnění přijaté na promlčený dluh na základě později zrušeného rozhodnutí proto mělo být dle názoru dovolacího soudu (odlišného od názoru odvolacího soudu) provedeno podle ustanovení § 455 SOZ a nikoliv podle ustanovení § 2997 NOZ. Z tohoto důvodu se dovolací soud vůbec nezabýval námitkami dovolatele, že nové znění občanského zákoníku vylučuje výklad, že se v případě plnění promlčeného dluhu na základě později zrušeného rozhodnutí může jednat o bezdůvodné obohacení. Ustanovení § 2997 odst. 2 NOZ totiž stanoví výjimky ze zásady, že plnění promlčeného dluhu nepředstavuje bezdůvodné obohacení, když žádná z těchto zákonných výjimek neobsahuje skutkovou podstatu plnění závazku na základě později zrušeného rozhodnutí a další výjimku dost dobře konstruovat bez zákonného podkladu nelze. Dovolací soud považoval za nadbytečné se touto otázkou zabývat, když dovedl, že na konkrétní právní vztah mezi účastníky dopadá právní úprava platná do 31.12.2013, tj. ustanovení § 455 SOZ, které výjimky neobsahuje. Podle přesvědčení stěžovatele dovolací soud posoudil věc podle neplatné právní úpravy, neboť původní rozhodnutí, na základě kterého bylo plněno, bylo sice vydáno v roce 2012, ale k jeho zrušení došlo až v roce 2014. Právní důvod plnění, kterým je buď existující právo na náhradu škody anebo procesní rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, pokud by právo na náhradu škody neexistovalo, tak odpadl až v roce 2014, a tudíž právní poměr – bezdůvodné obohacení, nemohl vzniknout dříve než v roce 2014. Rovněž promlčecí lhůta k podání žaloby na vydání bezdůvodného obohacení běží až od roku 2014, a nikoliv od roku 2012, kdy bylo později zrušené rozhodnutí vydáno.

42. Podle § 3028 NOZ se tímto zákonem řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti. Podle § 3028 odst. 3 NOZ, není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. Protože v konkrétním případě vznikl právní poměr mezi účastníky – případný nárok na vrácení bezdůvodného obohacení, v roce 2014, je nutno aplikovat právní úpravu dle NOZ a nikoliv SOZ, jak učinil dovolací soud. Pokud dovolací soud dospěl k závěru, že věc je třeba řešit podle staré právní úpravy, porušil tím právo na spravedlivý proces stěžovatele, neboť posuzoval věc podle právní úpravy, která na daný případ nemůže dopadat. Jinak řečeno, postupem dovolacího soudu bylo porušeno právo stěžovatele, aby jeho právní poměr byl posuzován podle platné právní úpravy a bylo tak rozhodnuto v rozporu se zásadou zákonnosti.

B. Porušení ústavně zaručeného práva na ochranu vlastnictví

43. Podle čl. 1. dodatkového protokolu k Úmluvě každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně využívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku, s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva. Podle čl. 11 odst. 1 LZPS, každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dle čl. 11 odst. 4 LZPS, vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva, je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

44. Stěžovatel tvrdí, že postupem obecných soudů, zejména pokud jde o posouzení otázky promlčení a dále posouzení práva na zaplacení případných úroků z prodlení z hlediska dobrých mravů, bylo porušeno ústavně zaručené právo dotčených podílových fondů vlastnit majetek, když soudy neposkytly dostatečnou ochranu vlastnickému právu podílových fondů spravovaných stěžovatelem. Přitom nebylo přihlédnuto ke specifickým okolnostem projednávané věci.

45. V první řadě stěžovatel zdůrazňuje, že obecné soudy nerozlišily ve svém rozhodnutí rozdíl mezi investiční společností – stěžovatelem a podílovými fondy, které investiční

společnost (stěžovatel) pouze spravuje. Dle § 102 odst. 2 zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jen „ZISIF“), vlastnická práva k majetku v podílovém fondu vykonává vlastním jménem a na účet podílového fondu jeho obhospodařovatel. Dle § 102 odst. 4 ZISIF, pohledávky odpovídající dluhům v podílovém fondu se uspokojují z majetku v tomto podílovém fondu. Dle § 105 ZISIF, vyžaduje-li právní předpis nebo právní jednání údaje o vlastníkovi, nahradí se údaje o všech podílnících označením podílového fondu a údaji o obhospodařovateli tohoto podílového fondu.

Majetek, který rozhodnutím obecných soudů byl dotčen, je majetek podílových fondů, a nikoliv stěžovatele - investiční společnosti. Nelze přičítat k tíži podílových fondů případné jednání investiční společnosti, usilující o náhradu škody. Postup obecných soudů v dané věci neochránil vlastnické právo podílových fondů, resp. jednotlivých majitelů podílových listů. Obecné soudy odmítly poskytnout ochranu podílovým fondům v podstatě s poukazem na jednání investiční společnosti, která se postupem obecných soudů v právním sporu s vedlejším účastníkem dostala do složité situace. Tuto situaci investiční společnost určitým způsobem vyhodnotila, a pokud takové vyhodnocení nakonec po vleklém právním řízení nebylo v souladu s míněním obecných soudů, nemělo by se to tak zásadním způsobem dotknout majetku podílových fondů, aby v důsledku postupu obecných soudů přišly o veškerý majetek.

46. Ústavně zaručené právo vlastnit majetek bylo porušeno postupem obecných soudů, které dospěly k závěru, že právo podílových fondů na náhradu škody vůči České republice, Ministerstvu financí, bylo promlčeno, aniž přihlédly ke specifickým okolnostem konkrétního případu. Nárok na náhradu škody je založen na existenci nesprávného úředního postupu Finančně analytického útvaru Ministerstva financí České republiky, které v rozporu s § 10 odst. 2 zák. č. 61/1996 Sb., nepodalo trestní oznámení, ač zde byly skutečnosti zakládající podezření ze spáchání trestného činu, a pachatelé trestného činu byli za skutek, který měl být předmětem nepodaného trestního oznámení, nakonec pravomocně odsouzeni rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 27.2.2007 č.j.: 6 To 20/2006, který nabyl právní moci dne 27.2.2007.

47. Obecnými předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu je protiprávní jednání (nesprávný úřední postup), škoda a příčinná souvislost. V případě odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem v důsledku nepodání trestního oznámení podle § 10 odst. 2 zák. č. 61/1996 Sb. přistupuje k obecným předpokladům odpovědnosti za škodu i další speciální předpoklad, a to že jednání, které mělo být oznámeno v nepodaném trestním oznámení, je skutečně trestným činem. Pokud se totiž o trestný čin jednat nebude, nemůže dojít ani ke vzniku odpovědnosti státu za škodu za nepodání trestního oznámení. Takové trestní oznámení by totiž nemohlo být důvodné a jeho nepodání nemůže být v příčinné souvislosti se vznikem škody. Musí být proto nejdříve v trestním řízení proti přímým pachatelům rozhodnuto, že se skutečně jedná o trestný čin (odsuzující rozsudek). Až poté může poškozený požadovat po státu náhradu škody s tím, že trestný čin byl spáchán, trestní oznámení nebylo podáno, a v důsledku toho nedošlo k zajištění majetku, který by se po odsouzení pachatelů vrátil zpět poškozeným podílovým fondům. Nejde tak pouze o otázku důvodnosti či nedůvodnosti podané žaloby, jak dovozuje dovolací soud, ale o otázku předčasnosti žaloby před tím, než budou splněny všechny předpoklady odpovědnosti státu za škodu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal žalobu vůči vedlejšímu účastníkovi předčasně (pouze na základě doručené obžaloby, resp. nepravomocného rozsudku), soudy neměly rozhodovat o žalobě stěžovatele na náhradu škody, dokud nebylo pravomocně rozhodnuto v trestním řízení o spáchání trestného činu, a měly vyčkat výsledku trestního řízení. To však současně znamená, že nárok na náhradu škody nemohl být při rozšíření žaloby v roce 2003 promlčen, přičemž v důsledku nesprávného posouzení námítky promlčení přišly podílové fondy o svůj majetek.

48. Obecné soudy zcela pomíjí požadavek objektivizace vzniklé škody, a své závěry konstruují s úvahou o povinnosti stěžovatele žalovat stát za nepodání trestního oznámení ihned po zjištění, že trestní oznámení nebylo podáno, a to bez zohlednění jakýchkoli jiných aspektů

významných pro pravděpodobnost úspěchu takové žaloby z hlediska její důvodnosti. Ministerstvo financí rozhodlo, že trestní oznámení podle § 10 odst. 2 zák. č. 61/1996 Sb. podávat nebude, protože v popsaném jednání trestný čin neshledalo. Z hlediska principu důvěry v rozhodování státních orgánů nemusel stěžovatel nutně považovat postup FAU MF za protiprávní. Nemůže proto začít běžet promlčecí lhůta dříve, než se stěžovatel dozvěděl, že jednání, které vedlo k odčerpání majetku z účtu podílových fondů, bylo trestným činem, což je skutečnost, kterou se stěžovatel s jistotou dozvěděl až z odsuzujícího rozsudku a s určitou pravděpodobností z doručené obžaloby.

49. Z hlediska principu objektivizace vzniklé škody, stěžovatel nemohl podat žalobu, dokud neměl dostatečný stupeň jistoty o důvodnosti takové žaloby. Nejde přitom o 100% jistotu, jak neustále opakují obecné soudy, ale o dostatečnou jistotu (vyšší pravděpodobnost), kterou před doručením obžaloby rozhodně neměl, neboť stále zde existovala možnost, že se orgány činné v trestním řízení přikloní k názoru, který jiný (navíc v této oblasti specializovaný) státní orgán - FAU MF ČR vedl k nepodání trestního oznámení, tj. že se o trestný čin nejedná. V zásadě stěžovatel žalobu nemohl podat dříve, než si mohl učinit závěr, že trestný čin byl skutečně spáchán, a že případné trestní oznámení podle § 10 odst. 2 zák. 61/1996 Sb., by vedlo k odsouzení pachatelů a k navrácení zajištěných prostředků. Dostatečný stupeň pravděpodobnosti o tom, že došlo ke spáchání trestného činu, na základě kterého již mohl reálně uvažovat o žalobě proti České republice - Ministerstvu financí, nemohl stěžovatel mít dříve, než mu byla doručena obžaloba. I tak dle názoru stěžovatele mohl vyčkávat konečného výsledku trestního řízení, neboť odsouzení pachatelů představuje podle přesvědčení stěžovatele jednu z podmínek odpovědnosti státu za nesprávný úřední postup v případech, kdy důvodem odpovědnosti je nesprávný úřední postup spočívající v nepodání trestního oznámení. Stát by nemohl odpovídat za škodu, pokud by k odsouzení pachatelů na základě později podaného trestního oznámení nakonec nedošlo. V této souvislosti považuje žalovaný za velmi významný nálezný Ústavního soudu IV. ÚS 642/05 z 28.8.2007, který řešil v souvislosti s počátkem běhu promlčecí lhůty pojem tzv. objektivizace vzniklé škody. Nález Ústavního soudu dovozuje, že promlčecí lhůta nemůže začít běžet předtím, než je škoda a její výše, včetně naplnění předpokladů nutných pro založení odpovědnosti za tuto škodu, objektivizována. Jinak by byl žalobce nucen uplatňovat i právo na náhradu takové škody, u které není jisté, jestli mu právo na její náhradu vznikne, resp. jestli nastanou všechny podmínky vzniku odpovědnosti žalovaného za způsobenou škodu. Obdobně v souzené věci k objektivizaci škody ve vztahu k odpovědnosti vedlejšího účastníka došlo až poté, co bylo v trestním řízení vůči přímým pachatelům vysloveno, že došlo ke spáchání trestného činu. Dříve ještě nebyly seznatelné všechny podmínky pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem. Stěžovatel nemohl předjímat, zda pachatelé budou pro své jednání postaveni před soud a odsouzeni či nikoliv.

50. Obecné soudy nepřihlédly k tomu, že námitka promlčení byla uplatněna v rozporu s dobrými mravy. Obecné soudy vůbec nevzaly v úvahu, že se jedná o specifický případ, kdy jde o odpovědnost státu za škodu způsobenou podílovým fondům a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu zcela odhlédly od ústavního původu práva na náhradu škody vůči státu způsobené nesprávným úředním postupem.

51. Obecné soudy vůbec nepřihlédly k situaci, že vedlejší účastník byl v rozhodné době orgánem vykonávajícím dohled nad investiční společností. Tato okolnost motivovala stěžovatele k tomu, že se soustředil na podání žaloby vůči České republice – Ministerstvu spravedlnosti za nesprávný úřední postup notáře (žaloba podána již v únoru 2000) a nepodal výslovně žalobu vůči České republice – Ministerstvu financí ČR, neboť se s ohledem na nedostatek informací obával negativních následků pro případ, že by nebyl se žalobou úspěšný a v roce 2000 se mu žaloba vůči České republice – Ministerstvu spravedlnosti jevila více opodstatněná. Stěžovatel nemohl předpokládat, že se soudní judikatura ve vztahu k notáři po

mnoha letech vyvine tak, že stát za nesprávný postup notáře v době od 1.1.1993 do 15.5.1998 neodpovídal. V situaci, kdy stále probíhalo vyšetřování přímých pachatelů a nebylo jisté, zda vůbec budou přímí pachatelé postaveni před soud, lze těžko požadovat po stěžovateli, aby podal žalobu vůči svému dozorujícímu orgánu za to, že nepodal trestní oznámení, když orgány činné v trestním řízení ještě nedospěly k závěru, že došlo ke spáchání trestného činu. Podílové fondy, které jsou ztrátou vlastnictví v důsledku promlčení postiženy, nemohly jednání investiční společnosti ovlivnit. Jinými slovy stěžovatel v roce 2000 uplatnil nárok vůči České republice Ministerstvu spravedlnosti. V době podání žaloby vůči Ministerstvu spravedlnosti nevěděl, zda pachatelé budou vůbec postaveni před soud a vycházel z toho, že pokud nebude shledáno, že byl spáchán trestný čin, nemůže Česká republika odpovídat za škodu z důvodu, že nepodala trestní oznámení. Soudy navíc dlouho zastávaly názor, že podání žaloby vůči Ministerstvu spravedlnosti v únoru 2000 způsobilo stavění běhu promlčecí lhůty i ve vztahu k Ministerstvu financí. Stěžovatel měl proto legitimní důvody se domnívat, že podání žaloby na náhradu škody vůči České republice - Ministerstvu financí je spojeno s významným rizikem neúspěchu. V každém případě případné jednání investiční společnosti není možné vytýkat samotným poškozeným podílovým fondům, které jsou nakonec námitkou promlčení uplatněnou v rozporu s dobrými mravy dotčeny.

52. V mnoha rozhodnutích Ústavního soudu (např. nález II US 1532/16) se uvádí, že v případě posuzování námitky promlčení ze strany státu nesmí soudy zapomínat na ústavní původ práva na náhradu škody vůči státu, a je třeba k námitce, že vznesená námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy, vždy postupovat s náležitou pečlivostí. K institutu promlčení nároku na náhradu škody vzniklé při výkonu veřejné moci je třeba z hlediska ústavněprávního přistupovat tak, že v sobě obsahuje napětí mezi ochranou práv oprávněného na straně jedné a ochranou právní jistoty povinného (státu) na straně druhé. Na jedné straně je zde ústavní požadavek, aby se jednotlivci dostalo ochrany jeho práv poškozených jednáním státu tím, že utrpěl újmu v souvislosti s nezákonným postupem státu, na druhé straně by ani stát neměl být v nejistotě v tom ohledu, po jak dlouhou dobu je nárok založený nezákonným postupem vymahatelný a vynutitelný soudně. Je tedy nutné nalézt spravedlivou rovnováhu mezi ochranou práv poškozeného a ochranou právní jistoty. Práva poškozeného v případě podílových fondů je dále třeba poměřovat rovněž pod zorným úhlem principu ochrany investorů v podílových fondech.

53. V konkrétním případě stěžovatel podal žalobu proti České republice na náhradu identické škody ze stejné události již v roce 2000, a tudíž Česká republika již v roce 2000 věděla, že je vůči ní nárok na náhradu škody uplatněn. Ochrana principu právní jistoty je tak výrazně zeslabena v neprospěch vedlejšího účastníka. Naproti tomu požadavek ochrany práv poškozeného je v konkrétním případě zesílen tím, že jde o majetek v podílových fondech, na který se vztahuje princip ochrany investorů. Požadavek obecných soudů na stěžovatele, aby v případě, v němž k odsouzení pachatelů došlo až po deseti letech, podal žalobu s přesnými skutkovými tvrzeními ve vztahu k vedlejšímu účastníku ve lhůtě 3 let od okamžiku, kdy se dozvěděl, že nebylo podáno trestní oznámení, je nepřiměřeně přísný. Navíc obecné soudy stěžovateli, jako investiční společnosti, vytýkají, že nepodal včas žalobu vůči vedlejšímu účastníku a zcela odhlíží od toho, že postihováni jsou poškozené podílové fondy za to, že jejich právo nebylo včas uplatněno stěžovatelem. Podílové fondy zcela určitě případné promlčení nezavinily (nemohly jednání investiční společnosti ovlivnit). Zcela určitě je promlčení pro ně nepřiměřeně tvrdým postihem – společně s přiznanými úroky vede ke ztrátě veškerého jejich majetku a zcela určitě by stát měl nějakou kompenzaci za svoji nečinnost v březnu 1997 poskytnout, když již se za tuto svoji nečinnost za celou dobu ani poškozeným podílníkům neomluvil, a zatvrzele trvá na tom, že vše bylo z jeho strany správně. Tím, že soudy akceptovaly státem vznesenou námitku promlčení, v podstatě potvrdily, že jednání FAU MF ČR, který rozhodl, že nejde o podezření z trestného činu a že nebude podávat trestní oznámení,

čímž umožnil převod těchto prostředků do zahraničí, bylo správné. Takový přístup státu akceptovat nelze, neboť je v rozporu s principy demokratického právního státu. Všechny tyto argumenty představují zvláštní okolnosti případu, které měly vést obecné soudy k závěru, že uplatňovaná námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy.

54. Porušení ústavního práva vlastnit majetek pro podílové fondy je zcela zjevné v případě přiznání práva vedlejšího účastníka na úhradu mimořádně vysokých úroků z prodlení. Je třeba si uvědomit, že tyto úroky činí částku 717.164.357,98,- Kč. Stěžovatel bezprostředně po vyhlášení rozsudku odvolacího soudu částku ve výši celkem 2.080.447.226,12,-Kč z účtů podílových fondů vrátil. Od okamžiku přijetí této částky až do jejího vrácení byly přijaté prostředky drženy na zvláštních účtech podílových fondů v rezervě, stěžovatel ji nerozdělil mezi majitele podílových listů a vyčkával výsledku řízení (nejprve řízení o dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27.9.2012 č.j: 35 Co 34/2012-761 a následně výsledku řízení ve věci žaloby vedlejšího účastníka o vydání bezdůvodného obohacení). Úroky se vyšplhaly do enormní výše v důsledku průtahů na straně Obvodního soudu pro Prahu 6, které nelze odůvodnit. Ani k této okolnosti nebylo ze strany obecných soudů vůbec přihlédnuto. K otázce průtahů ze strany Obvodního soudu pro Prahu 6 se obecné soudy vůbec nevyjádřily.

55. V důsledku rozhodnutí obecných soudů tak podílové fondy přichází o veškerý svůj majetek. Hodnota podílových listů, která před vydáním rozhodnutí obecných soudů v průměru činila 340,- Kč na jeden podílový list (bez zohlednění náhrady uhrazené státem, která byla účetně vyňata z výpočtu hodnoty podílových listů), je v současné době nulová. Rozhodnutí obecných soudů se v podstatě rovná vyvlastnění ve prospěch státu. Stát na jedné straně způsobil škodu podílovým fondům svým nesprávným úředním postupem, kdy mohl zastavit převod peněz do zahraničí a on je svým liknavým přístupem nezastavil, na druhou stranu v konečném důsledku dosáhne rozhodnutí, na základě kterého nejenomže nebude platit žádnou škodu, ale zároveň obdrží od podílových fondů navíc úroky z prodlení ve výši částku 717.164.357,- Kč, přičemž tento jeho nárok vznikne v důsledku nesprávného rozhodování soudu, průtahy na straně soudu a rovněž v důsledku účelových návrhů vedlejšího účastníka řízení (návrh na přerušování řízení, jemuž soud I. stupně vyhověl). Stěžovatel byl mocenským aktem státu (rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 1.7.1997) pověřen správou vytunelovaných fondů a byl povinen škodu vymáhat, přičemž jednal v dobré víře ve správnost svého postupu v konkrétní situaci, jejíž obtížnost byla způsobena rozporuplným postupem ze strany obecných soudů. Nyní mají být podílové fondy připraveny i o tu náhradu škody, kterou vymohly od jiných subjektů. Takové rozhodnutí je zjevně v rozporu s principem spravedlnosti.

56. Podílové fondy jsou přitom pod ochranou státu, jejich postavení je regulováno zvláštními směrnici EU (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů atd) a zvláštním zákonem č. 256/2004 Sb o podnikání na kapitálovém trhu, které jako prvořadý zakotvují princip ochrany investorů. Stát v konkrétním případě majetek podílových fondů nejenže neochránil, ale navíc je prostřednictvím soudů připravuje o veškerý jejich další majetek.

57. Stěžovatel nemůže souhlasit ani s posouzením otázky stavění promlčecí lhůty v důsledku podání žaloby pro tutéž škodu vůči České republice, Ministerstvu spravedlnosti. Obvodní soud pro Prahu 6 a Městský soud v Praze ve svém zrušeném rozhodnutí ze dne 27.9.2012 č.j: 35 Co 34/2012-761 dospěly k závěru, že již momentem podání žaloby vůči České republice, Ministerstvu spravedlnosti, došlo ke stavění běhu promlčecí lhůty. Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 25.6.2014, č.j.: 30Cdo 493/2013-863 tento právní názor odmítl, rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušil s tím, že ke stavění promlčecí lhůty podáním této žaloby nedochází. Následně Obvodní soud pro Prahu 6 a Městský soud v Praze, vázaný předchozím rozhodnutím odvolacího soudu, při posuzování námitky promlčení z této argumentace odvolacího soudu vycházely. Dovolací soud následně k argumentaci stěžovatele uplatněné v dovolání neshledal důvody pro odlišné právní posouzení této otázky a setrval na

původním posouzení dle rozsudku ze dne 25.6.2014, č.j.: 30Cdo 493/2013-863. Stěžovatel považuje posouzení otázky stavění běhu promlčecí lhůty ze strany obecných soudů za přepjatě formalistické, a navíc vnitřně rozporné, když dovolací soud na jedné straně uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem z hlediska počátku běhu promlčecí lhůty spojuje pouze se škodou a odpovědnou osobou (bez nutnosti znalosti nesprávného úředního postupu jako příčiny vzniku škody), na druhé straně však pro přerušení běhu promlčecí doby při uplatnění nároku na náhradu škody vyžaduje vymezení konkrétních skutkových okolností, ve kterém spočívá nesprávný úřední postup (což však u stěžovatele vyžaduje minimálně předpoklad o protiprávnosti jednání odpovědného subjektu – tj. v konkrétním případě předpoklad o pravděpodobném odsouzení pachatelů trestněprávního jednání, u kterého FAU MF ČR nepodalो trestní oznámení).

58. V napadaném rozhodnutí dovolací soud uvádí, že *počátek běhu tříleté subjektivní promlčecí doby se podle ustanovení § 22 odst. 1 zákona č. 58/1969 Sb. odvíjí od okamžiku, v němž se poškozený o škodě dozvěděl, tedy kdy prokazatelně získal vědomost o tom, že došlo k jejímu vzniku, a že za ni také stát odpovídá. Není naopak spojován s ponětím žalobce o nesprávném úředním postupu samotném, tj. že nastala škodná událost.* Pokud počátek běhu promlčecí lhůty není spojen dle Nejvyššího soudu ČR se znalostí poškozeného o nesprávném úředním postupu, nemá pro uplatnění nároku z odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem žádný význam vymezení příčiny vzniku škody, ale rozhodující je pouze otázka totožnosti škody a totožnosti odpovědného subjektu. Ve vztahu k takto vymezenému základu však nelze než dospět k závěru, že stěžovatel řádně uplatnil nárok na náhradu škody způsobené C.S.Fondům účastí České republiky (bez ohledu na konkrétní skutkové jednání) v rámci jejich „vytunelování“ již původní žalobou podanou 29.2.2000, neboť již v této žalobě stěžovatel vymezil svůj nárok na náhradu škody (konkrétní částka odpovídající odcizeným prostředkům podílových fondů) a tuto uplatnil vůči odpovědnému subjektu – České republice. Z hlediska uplatněného nároku na náhradu škody se proto jednalo o odpovědnost státu za nesprávný úřední postup, tj. jednalo se o totožnou škodu (škoda odpovídající vytunelovanému majetku C.S.Fondů), způsobenou totožným subjektem – Českou republikou. Jelikož odpovědným subjektem je stále a pouze Česká republika (Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo financí jsou pouze jejími organizačními složkami, které jménem České republiky jednají), byl podáním žaloby dne 29.2.2000 uplatněn nárok poškozených C.S.Fondů na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem, a to vůči jakémukoli orgánu České republiky, který se podílel na „vytunelování“ C.S.Fondů. Jednalo se o tutéž škodu a tutéž částku v podstatě ze stejné události („vytunelování CS fondů“), kterou stěžovatel nejprve požadoval vůči České republice – Ministerstvu spravedlnosti, a následně vůči České republice - Ministerstvu financí. S ohledem na to, že Česká republika je pouze jedna, je stěžovatel přesvědčen, že ke stavění běhu promlčecí lhůty by tak došlo již momentem podání žaloby vůči České republice – Ministerstvu spravedlnosti, neboť se jedná o tutéž náhradu škody. Při následném uplatnění odpovědnosti České republiky za nesprávný úřední postup Ministerstva financí, by tak nebylo možné uvažovat promlčení nároku na náhradu totožné škody způsobené rovněž jednáním České republiky v rámci vytunelování C.S.Fondů.

C. Porušení ústavně zaručeného práva na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem státního orgánu dle článku 36 odst. 3 LZPS

59. Právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem či státu, má ústavní původ a vyplývá z čl. 36 odst. 3 LZPS. Tím, že obecné soudy nesprávně posoudily otázku promlčení, resp. k promlčení nesprávně přihlíděly, znemožnily stěžovateli, aby pro podílové fondy dosáhl náhrady škody, která byla způsobena nesprávným úředním postupem vedlejšího účastníka.

60. Stěžovatel je přesvědčen, že k promlčení nemělo být vůbec přihlíženo, neboť to vylučuje ustanovení § 2997 odst. 1, 2 NOZ. Soudy při výkladu jednoduchého práva nemohou do zákona přidávat výjimky, které v zákoně uvedeny nejsou. Posouzení ze strany dovolacího soudu, že případný nárok na vrácení bezdůvodného obohacení je třeba posuzovat podle SOZ, je zjevně nesprávné, neboť ke zrušení rozhodnutí, na jehož základě bylo plněno, došlo v roce 2014. Jestliže počátek běhu promlčecí lhůty pro eventuální nárok na vrácení bezdůvodného obohacení se odvíjí od okamžiku právní moci zrušení původního rozhodnutí, potom právní poměr mezi účastníky – bezdůvodné obohacení, nutně vznikl až okamžikem právní moci zrušení původního rozhodnutí a nikoliv okamžikem vydání tohoto rozhodnutí (viz také bod 41 a 42 této ústavní stížnosti).

61. Dovolací soud k řešení otázky plnění promlčeného dluhu použil výklad ust. § 455 SOZ, který jako důvod zakládající bezdůvodné obohacení považuje také plnění promlčeného dluhu na základě později zrušeného soudního rozhodnutí. Tento výklad vychází z některých rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR k § 455 SOZ, avšak s přijetím nového občanského zákoníku ztratila rozhodnutí dovolacího soudu vztahující se k § 455 SOZ opodstatnění a přestala být aplikovatelná, neboť zákonodárce v § 2997 NOZ nově stanovil komplexní podmínky pro posuzování plnění promlčeného dluhu ve vztahu k bezdůvodnému obohacení a stanovil taxativní výjimky z obecné klausule, že přijetí plnění promlčeného dluhu není bezdůvodným obohacením. Případ plnění promlčeného dluhu na základě později zrušeného soudního rozhodnutí, který uplatňuje dovolací i odvolací soud v napadených rozhodnutích, nebyl zákonodárcem do výjimek dle § 2997 odst. 2 NOZ přijat. Taxativně uvedené výjimky z ustanovení zákona nelze rozšiřovat o výjimky další. Pokud by zákonodárce chtěl, aby v rámci výjimek z ustanovení § 2997 odst. 1 NOZ platila i výjimka plnění na základě rozhodnutí, které bylo později zrušeno, potom by mu nic nebránilo, aby tuto výjimku do ustanovení § 2997 odst. 2 NOZ uvedl, když při přijímání nového zákona NOZ, na rozdíl od původní úpravy dané ustanovením § 455 SOZ, okruh výjimek stanovoval.

62. S ohledem na zvolený přístup zákonodárce k řešení vztahu promlčeného dluhu a bezdůvodného obohacení v § 2997 NOZ, je nutno současně uvažovat, zda předchozí interpretace § 455 SOZ ze strany dovolacího soudu je správná, a odpovídá základním principům českého soukromého práva, a není v rozporu s právem na vlastnictví. I v případě promlčení totiž pohledávka nadále existuje a existuje i tomu odpovídající povinnost k plnění. V případě uplatnění námitky promlčení se pouze oslabuje povinnost k plnění v tom, že ji nelze v soudním řízení přiznat. **Povinnost k plnění však trvá, a pokud dlužník plní, plní svůj existující dluh.** Je zásadní, že promlčený dluh i nadále existuje a dlužník svým plněním pouze plní to, co věřiteli skutečně dluží, takže věřiteli přijetím promlčeného dluhu nemůže vzniknout bezdůvodné obohacení a dlužníkovi v důsledku takového plnění věřiteli nevzniká žádná skutečná škoda. Pokud však dlužník plnil promlčený dluh z důvodu vydaného soudního rozhodnutí, které bylo posléze zrušeno, došlo výlučně k pochybení při vydání soudního rozhodnutí, kdy promlčenému dluhu byla přiznána soudní vykonatelnost, ačkoli z důvodu námitky promlčení neměl soud tuto vykonatelnost přiznat (aniž by tak věřitel získal jakýkoli neoprávněný prospěch na úkor dlužníka, byla dlužníku pochybením soudu způsobena újma ve vztahu k vynucení úhrady tohoto dluhu). Je tedy zřejmé, že v této situaci dochází ke vzniku určitého odpovědnostního vztahu pouze mezi dlužníkem a soudem, který vadně rozhodl. Pro tyto případy je pak dlužníku poskytnuta možnost ochrany prostřednictvím odpovědnosti státu za nezákonná rozhodnutí dle zákona č. 82/1998 Sb.

63. Samotné posouzení otázky promlčení je nesprávné, což stěžovatel uvedl v oddílu **B** této ústavní stížnosti, přičemž na tyto důvody plně odkazuje. Jak opakovaně konstatoval Ústavní soud ve svých nálezech, pokud je závěr obecných soudů o promlčení nesprávný a neopodstatněný, je tím stěžovateli fakticky znemožněno naplnit v dané věci ústavní právo na

odškodnění vůči státu a jde o porušení základního práva zaručeného čl. 36 odst. 3 Listiny (např. nález II US 1532/16, nález I. ÚS 1744/12, nález II. ÚS 3496/13).

V.

64. Stěžovatel je přesvědčen, že rozhodnutí obecných soudů nemohou obstát v ústavní rovině, a že došlo k porušení ústavou zaručených práv. Obecné soudy na základě sofistikovaného odůvodnění v podstatě našly cestu, jakým způsobem ochránit stát na úkor poškozených podílových fondů, a to s použitím přepjatě formalistického výkladu právních otázek spojených s promlčením a po mnoha letech připravily poškozené podílové fondy i o tu část náhrady škody, kterou se stěžovateli podařilo vymoci od jiných subjektů. Napadená rozhodnutí obecných soudů proto v ústavní rovině dle přesvědčení stěžovatele obstát nemohou.

Na základě výše uvedeného navrhuje stěžovatel, aby Ústavní soud vydal tento:

n á l e z

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 24.5.2018 č.j.: 8 C 445/2014-456, rozsudkem Městského soudu v Praze č.j.: 30 Co 366/2018-524 ze dne 27.11.2018 a usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.6.2019 č.j.. 29 Cdo 1297/2019-625 bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatele na spravedlivý proces zaručené článkem 36 odst. 1 LZPS, právo na ochranu vlastnictví zaručené v článku 11 odst. 1 LZPS a právo na náhradu škody zaručené článkem 36 odst. 3 LZPS. Tato rozhodnutí se proto z r u š u j í.

AKRO investiční společnost a.s.